

1.s.i advent – 100 års kirkejubilæum i Bramming

Herrens ånd er over mig, fordi han har salvet mig, siger Jesus i synagogen i Nazareth. Vi begynder således det nye kirkeår i Nazareth, i Jesu hjembys synagoge. Ordene er ikke Jesu egne, for han læser dem op fra profeten Esajas' bog, og han fortsætter sin oplæsning med ordene: Gud har sendt mig, for at bringe et godt budskab til fattige, for at udråbe frigivelse for fanger og syn til blinde, for at sætte undertrykte i frihed, for at udråbe et nådeår fra Herren.

Jesus tager de gamle ord i sin mund, og han gør dem nærværende, ligesom når vi her i kirken – som i dag her ved Skt. Ansgarkirkes 100 års jubilæum - hører de bibelske læsninger. Så lyder ordene jo også til os, og der hvor de finder øre, kan de leve i os.

Men Jesus gør så samtidigt det mere, da han har lukket bogen i. Han siger til sine tilhørere, at disse ord, han har læst, nu er gået i opfyldelse.

De gamle profetord er ikke blot passé. De har som profetord, som visioner og drømme, ligget og ulmet i mange generationers hjerter og sind, men nu er profetien opfyldt.

”I dag”, siger Jesus, er dette skriftord gået i opfyldelse.

Jesus borger for, at profetien nu er opfyldt. Han står der midt iblandt dem, som den salvede, som Kristus, og han er opfyldelsen af den gamle profeti. Han er den, der skaber det nådeår, hvis komme profeten Esajas varslede.

Profeten Esajas talte om et nådeår fra Gud, en tid præget af frihed, klarsyn og omsorg for de fattige og svage.

I det gamle Testamente, I Moseloven, kan man også læse om henholdsvis sabbatsår og jubelår (3. mos 25). Sabbatsåret var hvert syvende år og jubelåret hver halvtredsindstyvende år.

I sabbatsåret skulle jorden ligge brak, mens alle jordlejer i jubelåret gik tilbage til ejeren, og desuden, hvad er relevant i denne sammenhæng, i jubelåret blev slaverne blandt ens landsfæller frigivet. Det bliver understreget flere gange i disse love, at man ikke må udnytte sin næste, undertrykke ham og gøre ham mindre.

Jubelåret er således et nådeår, hvor slaven bliver fri, og hvor man er pligtig til ikke at udnytte sin næste, men hvad Jesus så siger i synagogen i Nazareth, er, at nådeåret eller jubelåret hverken er en gammel profeti eller noget, som ligger langt fremme, som skal realiseres hver halvtredsindstyvende år eller blive fuldt ud opfyldt engang om lang, lang tid. Nej, det sker her og nu, og det skal vi tage til os. Det sker i dag: *Gud har sendt mig, for at bringe et godt budskab til fattige, for at udråbe frigivelse for fanger og syn til blinde, for at sætte undertrykte i frihed, for at udråbe et nådeår fra Herren.*

En profet er ikke anerkendt i sin hjemby

Et så godt budskab bør jo vække glæde hos Jesu tilhørere. Og først skaber Jesu tilstedeværelse og hans ord da også en vis entusiasme i forsamlingen i Nazareth.

Folk i synagogen er forundret, og de giver ham deres spontane bifald. Hvad enten profetien forstås konkret fysisk, sjæleligt, eller åndeligt, så er frihed, helbredelse, klarsyn og hjælp til den fattige da også noget ethvert menneske kun kan ønske sig mere af i verden. Det kan vi kun bede om mere af og længes efter.

Men forsamlingens glæde vender sig imidlertid snart til skepsis og afløses af udstødelse og fordrivelse. Forsamlingen jager Jesus ud af deres synagoge, og de vil ligefrem styrte ham ned fra kanten af byens klippe. De vil ham til livs. Forkyndelsen af nådeårets virkeliggørelse bliver straks afløst af vrede, udstødelse og forsøg på eksekvering af dom.

Hvordan kan det komme så vidt? Det enkle og simple svar er: Fordi sådan er vi mennesker.

Der skal ikke megen livserfaring eller kendskab til om vi menneskers adfærd, for at genkende det, som skete den dag i Nazareth.

Forventning og glæde kan så let blive afløst af skuffelse og vrede, og vi mennesker har en sær evne til at nedgøre glæden og håbet og ødelægge et godt og frugtbar møde.

Tag de forsamlede i synagogen. De synes de kender Jesus. Han er tømrerens søn fra Nazareth. En profet er ikke anerkendt i sin hjemby, siger Jesus. Det er delvist rigtigt, for så vidt de lokale på godt og ondt kender hinanden. Det er måske sværere at tilkende tømrerens søn en særlig guddommelig myndighed og autoritet. Han bliver sikkert ved med for dem at være den lille dreng, der havde gået omkring i byen med sin far og mor.

Hvis der ligger en umiddelbar skepsis hos dem, forstår jeg den godt. Den er såre menneskelig og let genkendelig, ligger i den menneskelige natur, men den står så samtidig i vejen for, at de kan se, hvem han egentlig er, og den lukker deres øre for, det glædelige budskab, han siger til dem.

De forsamlede i synagogen er ganske vist som udgangspunkt spændte og forventningsfulde. De glæder sig til at høre deres eget bysbarn udlægge teksten. Rygtet om Jesus, hans gerninger, i ord og helbredelser, er løbet foran ham. Men når vi hører beretningen, og hører om Jesu adfærd overfor sin hjemby borgere, så er der også noget meget komplekst og samtidigt genkendeligt over den måde, hvorpå Jesus agerer. For hvor er Jesus filtret ind i sin gamle hjemby, hvordan ellers forklare hans adfærd. Udover det korte glædelige budskab, han melder ud, om profetiens opfyldelse, så er det jo sådan set Jesus, som straks lægger en masse ord i forsamlingens munde og har så travlt med at afvise dem. Det kan godt være,

at han har helbredt og gjorde undere i en anden by, i Kapernaum, men det bliver ikke her i Nazareth, understreger Jesus. Der er her noget nærmest barnligt tvært over Jesus måde at tale på til sine gamle naboer og byfæller.

I dag er det sket

Jeg tænker, at evangelisten Lukas med Jesu ord gerne vil understrege for sine læsere, at Jesu budskab ikke kun gælder hans egen by. Evangeliet er ikke kun for dem i Nazareth. Nådeåret, hvis opfyldelse, Jesus forkynder, er ikke kun et budskab, som gælder indenfor synagogens eller indenfor bymurens grænser. Budskabet er til hele verden og retter sig til os alle. Derfor denne vægtlægning af, at Jesus helbreder og gør sin magtfulde gerninger alle mulige andre steder end i Nazareth.

Det er også derfor Jesus nævner netop de to eksempler fra Det gamle Testamente, om en anden profet, profeten Elias, som Gud sendte til henholdsvis den fattige enke i Sarepta og til den syriske hærfører Naaman.

Ligesom Guds nådeår ikke er afgrænset i tiden, kun er hver syvende eller hver halvtredsindstyvende år, så er rækkevidden af Guds nåde heller ikke afgrænset geografisk eller forbeholdt et særligt folk eller bestemte sociale grupper. Han rækker ud over til også både den fremmede og den svage.

Jesu opfyldelse af den gammeltestamentlige profeti er en opfyldelse, som Gud ske lov og tak sprænger alle grænser.

Det ser borgerne i Nazareth imidlertid ikke. De hører kun afvisningen i Jesu ord, hvorfor de også afviser ham. Der er som allerede sagt noget meget genkendeligt i deres reaktion: i deres skepsis, i deres vrede over ikke at blive forfordelt og i deres trang til at udstøde og fordrive.

For os kommer der så det ekstra til, at det kan være svært at tage imod en profeti om et gyldentår, et nådeår. Har der ikke været nok af fantaster og drømmere, ideologiske bannerførere og sværmere, som har forsøgt sig med utopien, indførelse af Gudsriget på jord. Hvad enten det er sagt af munk, en maler eller af en tømrersøn, er skepsis både sund og nødvendig.

Men dette ord bliver jo netop også kun troværdigt i Jesu mund, fordi han tømrersønnen i Nazareth er Kristus, Guds egen søn. Det er jo netop i det perspektiv, vi også skal forstå Jesu ord om, at fangne skal befries, blinde skal se og fattige finde hjælp.

Da Skt. Ansgar kirke blev bygget for hundrede år siden var jordens befolkning på under 2. milliarder og i dag er vi langt over 7 milliarder. Trods vækst og øget velstand, så er verdens problemer omfattende, og de fattige og syge er mange. Og det er her af umådelig betydning at Guds løfte her fortsat lyder til os, til trøst og håb. Nådeåret er ikke kun, noget engang, langt ude i en fjern fremtid, men det er lige nu og her, at Guds nådeår er, og der er ingen undskyldning for os i ikke at

tage fat. Vi er sat i verden og lever i Guds nådeår, hvor vi ikke må udnytte andre eller gøre vores næste mindre.. Vi er sat i verden for at hjælpe den svage og skabe frihed for vores næste.

Vi må ikke kun gøre hinanden til en lillebitte enhed i en systemisk verden eller kun se efter nytte og resultat i mødet med det andet menneske. Det gør både andre og os selv mindre end vi er, og livet mere fattigt. Samfundsudviklingen i den vestlige verden går desværre i den retning, og desto vigtigere er det da, at der ligger en kirke i hver en by, at folk her i Bramming for hundrede år siden fik bygget en kirke her inde midt i stationsbyen, Skt. Ansgar.

Kirken er som byens hjerte
rytmen i dens åndedrag
skiller helligdag og højtid
fra den travle dagligdag
henter under uvejrsskyen
himmellyset ind i byen

Sådan skriver Lisbeth Smedegaard Andersen i den salme, hun har skrevet her til kirkens jubilæum, en salme, som vi skal synge her til sidst i dag. Og det er sandt. kirken er som byens hjerte, hvor himmellyset hentes ind i byen, og hvor vi fortsat bliver mindet om, at Gud har sat et mærke i tiden og fortsat gør vores liv med hinanden til et nådesår.